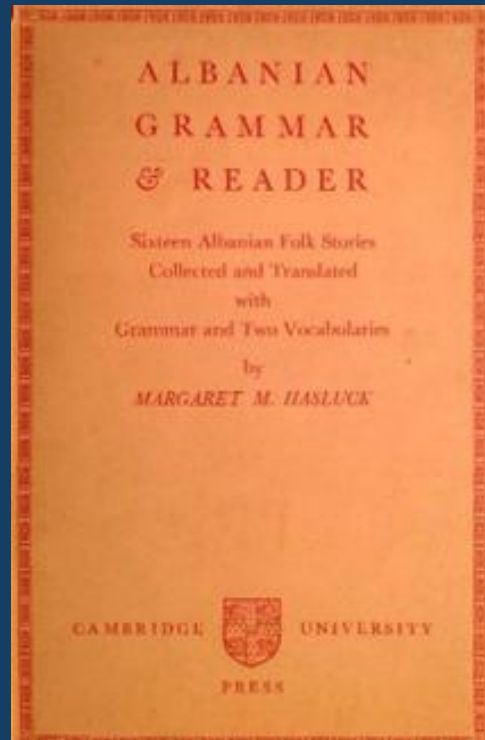

MIKESHA E JASHTËZAKONSHME E SHQIPTARËVE, MARGARET HASLUCK

Versioni në shqip

Përgatitur nga Mal Berisha

MIKESHA E JASHTËZAKONSHME E SHQIPTARËVE, MARGARET HASLUCK.

Margaret Masson Hasluck, e njohur gjithashtu si **Peggy Hasluck**, ishte një dijetare dhe antropologe skoceze, e lindur në një familje me besim të fortë të krishterë në Chapelton, në veri të Skocisë. Ajo ishte më e madhja nga nëntë fëmijët e familjes së saj dhe ndoqi studimet në Akademinë Elgin, më pas në Universitetin e Aberdeen-it dhe në Newnham College, Cambridge, ku u diplomua në histori dhe letërsi klasike.

Në vitin 1910, ajo u bë gruaja e parë që fitoi një bursë për të studiuar në **Shkollën Britanike të Arkeologjisë** në Athinë dhe mori pjesë në gërmimet arkeologjike në Anadoll, së bashku me Sir William Ramsay. Më vonë, Margaret Hasluck fitoi dy bursa të tjera nga Universiteti i Aberdeen-it, të cilat i mundësuan të udhëtonte dhe të punonte në Ballkan, fillimisht për të mbledhur përralla popullore në Maqedoni.

Që nga viti 1923 e në vazhdim, Margaret Hasluck kaloi pjesën më të madhe të jetës së saj në Shqipëri, ku banoi për 13 vjet në qytetin e Elbasanit. Ajo botoi një numër të madh artikujsh shkencorë, përfshirë edhe **gramatikën e parë anglisht-shqip**.

Për shkak të angazhimit të saj në shërbimin britanik të zbulimit gjatë Luftës së Parë Botërore, ajo u detyrua të largohej nga Shqipëria për në Athinë, kur Italia fashiste e aneksoi vendin në vitin 1939. Kur situata në Athinë u bë e pasigurt, ajo u transferua në Stamboll, ku shërbeu si vëzhguese, duke këshilluar zbulimin britanik dhe qeverinë britanike mbi zhvillimet në Shqipëri.

Me fillimin e Luftës së Dytë Botërore, Margaret Hasluck u punësua nga **Shërbimi i Operacioneve Speciale (SOE)** dhe, për shkak të njohurive të saj të thelluara mbi Ballkanin, u emërua **këshilltare për çështjet shqiptare** në shkurt të vitit 1942, detyrë të cilën e mbajti deri në vitin 1944.

Më vonë u transferua në Kajro, por në vitin 1945 u diagnostikua me leucemi. Pas kësaj, u largua për në Qipro dhe më pas në Dublin, ku ndërroi jetë më 18 tetor 1948.

Në qershor të vitit 2010, **Bashkia e Elbasanit** përkujtoi **125-vjetorin e lindjes së saj**, duke përruruar një **pllakë përkujtimore** në banesën ku kishte jetuar. Margaret Hasluck mban titullin “**Qytetare Nderi e Elbasanit**”, në vlerësim të “**kontributit të saj të shquar në jetën publike të qytetit.**”

“Një grua në Shqipëri – Jeta e Margaret Hasluck” është një botim që përmbledh shumë nga vëzhgimet origjinale dhe shënimet personale të autores mbi aspekte të shumta të jetës shqiptare, që nga lashtësia deri në kohët moderne.

Në libër theksohet ngjashmëria e mënyrës së jetesës shqiptare me atë të përshkruar në epikat homerike, veçanërisht në zakonet e martesës dhe traditat fisnore. Po ashtu, Hasluck trajton çështje të tilla si pozita e minoriteteve brenda besimeve fetare, si dhe kërkesat gjuhësore të ushtarakëve gjatë Luftës së Dytë Botërore.

English version

Prepared by Mal Berisha

Margaret Hasluck – An Extraordinary Friend of the Albanian People

Margaret Masson Hasluck (1885–1948), also known as **Peggy Hasluck**, was a Scottish scholar, anthropologist, and a quiet yet steadfast servant of the Albanian cause. Born in Chapelton, in northern Scotland, into a devout Christian family, she was the eldest of nine children. She studied at Elgin Academy, the University of Aberdeen, and Newnham

College, Cambridge, where she graduated in classical history and literature.

In 1910, she became the **first woman** to receive a scholarship to study at the **British School of Archaeology in Athens**, participating in archaeological excavations in Anatolia under the direction of Sir William Ramsay. She later received two further scholarships from the University of Aberdeen, which enabled her to travel and work in the Balkans, initially collecting folklore in Macedonia.

From 1923 onward, **Margaret Hasluck spent the greater part of her life in Albania**, living for **13 years in the city of Elbasan**. During this time, she published numerous scholarly articles, including **the first English–Albanian grammar**. Due to her earlier involvement with British intelligence during World War I, she was forced to leave Albania in 1939, following the Italian fascist annexation of the country. She first settled in Athens, then moved to Istanbul, where she worked as an **observer and adviser** for British intelligence, providing analysis on developments in Albania.

With the outbreak of World War II, she was recruited by the **Special Operations Executive (SOE)** and, due to her deep knowledge of the Balkans, was appointed **Adviser on Albanian Affairs** in February 1942—a position she held until

1944. She later moved to Cairo. In 1945, she was diagnosed with leukemia and relocated first to Cyprus and then to Dublin, where she died on **October 18, 1948**.

In **June 2010**, the **Municipality of Elbasan** commemorated the **125th anniversary of her birth** by unveiling a **memorial plaque** at the house where she had lived. She was posthumously awarded the title “**Honorary Citizen of Elbasan**”, in recognition of her “**outstanding contribution to the public life of the city.**”

Her life and work are vividly captured in the book “**A Woman in Albania – The Life of Margaret Hasluck**”, which presents a wide range of her original observations and notes on Albanian life—from antiquity to modern times. In the book, Hasluck draws striking parallels between Albanian social customs and **Homeric traditions**, particularly in matters such as marriage and tribal codes. She also addresses issues related to **religious minorities** and explores the **linguistic needs of military personnel** during World War II.

Margaret Hasluck remains one of the most cherished and respected foreign figures in Albania— a woman who loved and deeply understood the country, in times of both hardship and hope.